

Sygn. akt VII U 1031/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 lipca 2020 r.

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Michał Minkiewicz

Protokolant: sekr. sądowy Karolina Wesołowska

po rozpoznaniu w dniu 2 lipca 2020 r. w Bydgoszczy na rozprawie

sprawy A. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o zasiłek chorobowy

na skutek odwołania A. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 22 listopada 2019 r. nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu prawo do zasiłku chorobowego za okres od dnia 21 października 2019 r. do dnia 17 listopada 2019 r. oraz ustala, że odwołujący nie jest zobowiązany do zwrotu zasiłku chorobowego w wysokości 460,57 zł (czteryście sześćdziesiąt 57/100 złotych).

SSR Michał Minkiewicz

Sygn. akt VII U 1031/19

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22 listopada 2020 r., nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił ubezpieczonemu A. G. prawa do zasiłku chorobowego za okres 21 października 2019 r. do 17 listopada 2019 r. i zobowiązał go do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego z funduszu chorobowego od dnia 21 października 2019 r. do dnia 31 października 2019 r. w kwocie 460,57 zł wraz z odsetkami. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia, traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia. Zakład przeprowadził w dniu 6 listopada 2019 r. kontrolę prawidłowości wykorzystywania zwolnienia lekarskiego seria (...). Pracownicy nie zastali ubezpieczonego pod adresem zamieszkania (...)-(...) Ś., ul. (...). W związku z tym pismem z dnia 6 listopada 2019 r. wezwano ubezpieczonego do wyjaśnienia nieobecności w dniu kontroli pod adresem zamieszkania. W piśmie z dnia 13 listopada 2019 r. ubezpieczony podał, że obecnie zamieszkuje przy ul. (...) w Ś.. Zakład uznał, że wyjaśnienia ubezpieczonego nie są usprawiedliwieniem nieobecności. W związku z tym świadczenie pobrane za okres od 21 października do 31 października 2019 r. było nienależne i jako pobrane podlegało zwrotowi.

W odwołaniu od decyzji A. G. wskazał, że sytuacja ta wynikała z jego niewiedzy, a decyzja jest krzywdząca, ponieważ nie zadawał sobie sprawy, że należy podać adres zamieszkania, natomiast adres podany u lekarza leczącego był adresem jego zameldowania.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł o oddalenie odwołania oraz o zasądzenie od odwołującego na swoją rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych w uzasadnieniu podtrzymując dotychczasowe stanowisko.

Sąd ustalił, co następuje

A. G. ze względu na zły stan zdrowia (schorzenia psychiatryczne) przebywał na zwolnieniu lekarskim w okresie od 21 października 2019 r. do 17 listopada 2019 r. Lekarz leczący wystawił zwolnienie lekarskie od pracy na adres zameldowania ubezpieczonego (...)-(...) Ś., ul. (...).

Pracownicy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w dniu 6 listopada 2019 r. o godzinie 10:10 przeprowadzili kontrolę prawidłowości wykorzystywania zwolnienia lekarskiego od pracy pod wskazanym na zwolnieniu lekarskim adresem. W miejscu tym ubezpieczonego nie zastano i wobec tego Zakład zażądał wyjaśnienia powodu nieobecności w dniu kontroli. W pisemnych wyjaśnieniach A. G. wskazał, że jego aktualnym adresem zamieszkania jest ul. (...) w Ś.. W okresie orzeczonej niezdolności do pracy A. G. nie wykonywał pracy zarobowej, ani w inny sposób nie wykorzystywał zwolnienia od pracy w sposób niezgodny w jego celem.

dowód: zaświadczenie płatnika składek, protokół z kontroli z 6.11.2019 r., pismo ZUS z 6.11.2019 r., pisemne wyjaśnienia ubezpieczonego z 28.02.2020 r. – akta rentowe, przesłuchanie odwołującego – k. 10-12 akt sprawy

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie było zasadne i zasługiwało na uwzględnienie.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy w postaci dokumentów zawartych w aktach organu rentowego jak i aktach niniejszego postępowania, które nie były przez strony kwestionowane. Sąd przeprowadził również dowód z przesłuchania odwołującego, któremu dał wiarę w całości.

Zebrany materiał dowodowy sąd ocenił w oparciu o zasady logicznego rozumowania oraz doświadczenia życiowego.

W niniejszym postępowaniu strony toczyły spór co do faktu, czy ubezpieczony w okresie stwierdzonej niezdolności do pracy wykorzystywał zwolnienie lekarskie niezgodnie z ich celem.

Przechodząc do rozważań merytorycznych należy wskazać, że przepis art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. 1998r. Nr 137, poz. 887 ze zm.) stanowi, że osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu, wraz z odsetkami, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego. Za kwoty nienależnie pobranych świadczeń uważa się (art. 84 ust. 2):

- 1) świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenie była pouczona o braku prawa do ich pobierania,
- 2) świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzania w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenia.

Zgodnie natomiast z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r., poz. 870, dalej: ustawa zasiłkowa)

zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego.

Ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia (art. 17 ust. 1 ustawy). Nie budzi wątpliwości, że prawo do tego świadczenia podlega utracie w przypadku wystąpienia jednej z dwóch niezależnych przesłanek określonych w cytowanym przepisie, a więc wykonywania pracy zarobkowej w okresie orzeczonej niezdolności do pracy lub wykorzystywania zwolnienia od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia. A zatem sam fakt nieprzebywania pod wskazanym przez ubezpieczonego adresem pobytu nie wypełnia dyspozycji tego przepisu.

Sąd nie kwestionuje przy tym, że prawidłowość orzekania o czasowej niezdolności do pracy z powodu choroby oraz wystawiania zaświadczeń lekarskich podlega kontroli. Możliwość taką daje organom rentowym dyspozycja art. 59 ust. 1 ustawy zasiłkowej. Niemniej ten sam przepis wskazuje, iż w celu kontroli lekarz orzecznik ZUS może przeprowadzić badanie lekarskie ubezpieczonego w miejscu jego pobytu (art. 59 ust 3 pkt 1 lit b). Takiej procedury kontroli w przedmiotowej sprawie ZUS jednak nie wdrożył. Organ rentowy wywiódł natomiast, po przeprowadzeniu kontroli w trybie art. 68 ust. 1 ustawy zasiłkowej, z samego faktu, iż ubezpieczony zamieszkuje pod innym adresem, niż wskazany w zaświadczeniu lekarskim, bezpodstawnym wnioskiem, że korzysta ze zwolnienia lekarskiego w sposób niezgodny z jego przeznaczeniem. W ocenie Sądu, organ rentowy w żaden sposób nie wykazał tej zależności. ZUS swoją argumentację opierał na braku stosownego zawiadomienia organu przez ubezpieczonego o zmianie miejsca zamieszkania, a jednocześnie nie wykazał, w jaki sposób ubezpieczony, w okresie orzeczonej niezdolności do pracy, wykorzystał zwolnienie lekarskie niezgodnie z jego celem. W tym stanie rzeczy stwierdzić należy, iż działanie organu rentowego nie ma oparcia w prawie. Ustawa zasiłkowa (ani też żadna inna poruszająca materię ubezpieczeń społecznych) nie przewiduje bowiem takiego przepisu, który w automatyczny sposób przesądzałby o braku prawa do zasiłku chorobowego w przypadku nieobecności ubezpieczonego w miejscu pobytu podczas kontroli przez uprawnione organy. Jediną sankcją jaką ustawa zasiłkowa ustanawia w razie niedopełnienia obowiązku podania aktualnego adresu pobytu w trakcie niezdolności do pracy jest przyjęcie domniemania, że zawiadomienie o terminie badania lekarskiego zostało doręczone skutecznie, o czym stanowi art. 59 ust. 5f w zw. z art. 59 ust. 5d i 5e ustawy zasiłkowej.

Zważyć również trzeba, iż ubezpieczony konsekwentnie wskazywał, zarówno w postępowaniu przed organem rentowym, jak i przed sądem, iż w okresie orzeczonej niezdolności nie wykonywał żadnej czynności związanej z pracą zarobkową. Nie ulega wątpliwości, iż adres wskazany w zaświadczeniach lekarskich znajdujących się w aktach rentowych jest niezgodny z faktycznym adresem odwołującego. Zaświadczenie lekarskie, które podlegało kontroli, zostało wystawione z podaniem adresu, pod którym ubezpieczony zamieszkiwała wcześniej i okoliczność ta nie była przez strony kwestionowana. Sąd w tym zakresie podziela również stanowisko wyrażone przez judykaturę wskazujące, iż niewskazanie na zaświadczeniu lekarskim prawidłowego adresu przez odwołującego nie może być interpretowane, jako wykorzystanie zwolnienia lekarskiego niezgodnie z jego przeznaczeniem, bowiem nie stanowi to zachowania, które w jakikolwiek sposób mogłoby mieć związek ze zdrowotnymi przesłankami udzielenia takiego zwolnienia, ani tym bardziej rodzić podejrzenia, co do rzeczywistego stanu zdrowia ubezpieczonego (zob. np. wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie z dnia 18 września 2013 r., VI U 88/13, Lex nr 1914943; wyrok Sądu Rejonowego W Świdnicy z dnia 20 stycznia 2020 r., IV U 377/19, Lex nr 2956466).

W konsekwencji, mając powyższe na uwadze, Sąd uznał, iż ubezpieczony ma prawo do zasiłku chorobowego od dnia 21 października 2019 r. do dnia 17 listopada 2019 r. oraz, że nie jest zobowiązany do zwrotu zasiłku chorobowego w wysokości 460,57 zł, o czym Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji wyroku.

SSR Michał Minkiewicz